

**PAŠKAITĒJUMA/SUICĪDA
MĒĢINĀJUMA NOVĒRŠANA UN
VADĪŠANA, TRAUMU FIKSĒŠANA
UN TĀS LOMA SLIKTAS
IZTURĒŠANĀS NOVĒRŠANĀ**

Dr Alans Mičels (*Alan Mitchell*)

CPT medicīnas eksperts

Latvia 2014

**Garīgās veselības augstākais pārsvars
Problēmas starp ieslodzītajiem un
lielāka tieksme uz paškaitējumu**

Latvia 2014

KĀPĒC?

Latvia 2014

Kāpēc ieslodzītais varētu nodarīt sev paškaitējumu?

- Iebiedēšana
- Parāds
- Bezcerīga situācija
- Depresija

Latvia 2014

**Paškaitējuma novēršanai
nepieciešama cietuma mēroga pieeja,
nevis medicīniskas iejaukšanās
modelis**

Latvia 2014

**Galvenais personāls ir cietuma
amatpersonas**

Latvia 2014

Skotijas pieredze

Latvia 2014

Multi-disciplināra novērtēšana

- Cietuma amatpersona
- Medmāsa
- Ārsts

Latvia 2014

Multi-Disciplināra lietas apspriešana

- Ieslodzītais
- Amatpersona
- Medmāsa
- Psihologs?
- Ārsts?

Latvia 2014

- Novērtējums
- Konteksts
- Vadīšana

Latvia 2014

Izvairīties no

- Izolēšanas
- tukšām kamerām un pret saplēšanu izturīga apģērba, kas ir aizvainojoši

Latvia 2014

Uzsvars uz

- Ieslodzītā problēmas izpratni
- Aktīvu runāšanu ar ieslodzīto
- Vienošanos par rīcības plānu

Latvia 2014

Apsvērt

- Izmantot citus ieslodzītos kā «klausītājus»
- Kā optimizēt kontaktu ar personālu un citiem ieslodzītajiem

Latvia 2014

**Draudi/paškaitējuma gadījumi
vienmēr jāuztver nopietni**

Latvia 2014

Sliktas izturēšanās novēršana

- CPT mandāta būtība

Latvia 2014

Medicīniskā apskate uzņemšanā

- Medmāsa
- Ārsts

Latvia 2014

Drošība

- Ieslodzītajam
- Cietuma darbiniekiem

Latvia 2014

Jautājiet, kā pret aizturēto ir izturējušās tiesībsargājošās iestādes:

- Pēc aizturēšanas
- Nopratināšanas laikā
- Pārvietošanas/transportēšanas laikā
- Ierodoties ieslodzījuma vietā

Latvia 2014

Ja aizturētā persona izsaka
apgalvojumu par sliktu izturēšanos, ir
būtiski fiksēt šī apgalvojuma detaļas

- Kad
- Kur
- Kādā veidā
- Kurš
- Kam ir ziņots

Latvia 2014

Stambulas Protokols:

(1999)

Rokasgrāmata par spīdzināšanas un citu
nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas
izturēšanās vai sodīšanas veidu efektīvu
izmeklēšanu un dokumentēšanu

Latvia 2014

Lai palīdzētu ārstniecības personām, viņam/viņai var būt noderīgi atsaukties uz spīdzināšanas definīciju, kas ir nostiprināta ANO 1984.gada Konvencijā pret spīdzināšanu, necilvēcīgu un pazemojošu apiešanos un sodīšanu

“Spīdzināšana nozīmē

Jebkādu aktu, ar kuru kādai personai tīši tiek nodarītas stipras fiziskas vai garīgas sāpes vai ciešanas

lai no tās vai no kādas trešās personas iegūtu ziņas vai atzīšanos, lai sodītu par kādu darbību, kuru šī persona vai kāda trešā persona veikusi vai par kuras veikšanu šo personu vai kādu trešo personu tur aizdomās, vai lai šo personu vai kādu trešo personu iebaidītu vai uz šo personu vai kādu trešo personu izdarītu spiedienu vai jebkāda cita iemesla dēļ, kura pamatā ir jebkāda veida diskriminācija

ja šādas sāpes vai ciešanas nodara valsts amatpersona vai kāda cita persona, kas rīkojas kā valsts amatpersona, vai ja tās tiek nodarītas šādu personu veiktas kūdīšanas dēļ vai ar to tiešu vai netiešu piekrišanu.

Tas neietver sāpes vai ciešanas, ko rada tikai un vienīgi likumīgas sankcijas, kas ir šādu sankciju daļa vai kas rodas saistībā ar šādām sankcijām.

Latvia 2014

Attiecīgie starptautiskie standarti

- Attiecīgie ētikas kodeksi
- Spīdzināšanas izmeklēšana
Vispārīgi apsvērumi intervijām
Fiziskie spīdzināšanas pierādījumi
Psiholoģiskie spīdzināšanas pierādījumi

Latvia 2014

Aprakstiet jebkurus ievainojumus

- Novietojums
- Lielums
- Krāsa
- Veids
 - Rēta
 - Asinsizplūdums
 - Apdegums

Ja iespējams, nofotografējiet visus ievainojumus

Latvia 2014

Asinsizplūdumi

- Asins noplūde apkārtējos audos

Laika gaitā mainās hemoglobīna degradācijas dēļ

- Tumši zils/violets
- Zils
- Brūns
- Zaļš (4-5 dienas)
- Dzeltens (7-10 dienas)
- Pazūd (parasti 14-15 dienās, bet parasti no 1-4 nedēļām)

Latvia 2014

Vispārīgi mazie asinsizplūdumi
citādi veselam cilvēkam mainās
caur krāsu spektru laika periodā
no 72 stundām līdz nedēļai.
Plašākiem vai dziļāk
ieslāņojušamies asinsizplūdušiem
ir nepieciešams ilgāks laiks, lai
izzustu.

Latvia 2014

Ja asinsizplūdums ir brūnā/zaļā vai
dzeltenā krāsā, iespējams, ka tas ir
vismaz 18 stundas vecs

Ievērojami atšķirīgas krāsas
asinsizplūdumi liecina, ka tie ir radušies
dažādos laikos

Latvia 2014

Objekta, ar ko nodarīti miesas bojājumi raksturīgās iezīmes nav viegli noteikt, jo asinīm ir tendence izplatīties no bojājuma vietas, īpaši fasciālā plāksnē

Piemēram, galvas trauma var izraisīt melnu aci (black eye)

Latvia 2014

Dažas ķermeņa daļas ir daudz jūtīgākas pret sasitumiem nekā citas

Plakstiņi → asinsizplūdumi viegli
plaukstas/pēdu virsma →
asinsizplūdumi reti

Latvia 2014

«Tramvaja līniju» asinsizplūdumi

(Tramline bruising)

Latvia 2014

«Tramvaja līniju» asinsizplūdumi

(Tramline bruising)

Latvia 2014

«Tramvaja līniju» asinsizplūdumi

(Tramline bruising)

- Asinsizplūdums, kas radīts ar nūjai līdzīgu priekšmetu ir ierobežots ar virsmas izliekumu
- Elastīga siksna vai kabelis noslēgsies ap izliekumu, radot lielāku un bieži izliektāku «tramvaja līniju» asinsizplūdumu.

Latvia 2014

Cigarešu apdegumi

Source: Knoop KJ, Stack LB, Storrow AB, Thurman RJ: *The Atlas of Emergency Medicine, 3rd Edition*: <http://www.accessmedicine.com>
Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. All rights reserved.

Latvia 2014

Cigarešu apdegumi

Latvia 2014

Pandas acis

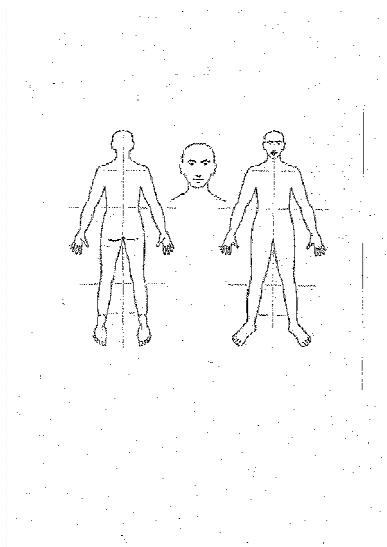
Latvia 2014

Pandas acis

Latvia 2014

Ķermeņa karte

Latvia 2014

Smagu sasitumu komplikācijas

Ja smagas trulas traumas rezultātā ir radušies dziļo muskuļu sasitumi, var attīstīties rābdomialīze, kas var novest pie akūtiem nieru bojājumiem un nāves

Latvia 2014

Atcerieties

Ne visi sasitumi ir radušies sliktas izturēšanās rezultātā

- Auto-immune thrombocytopaenic purpura
- Henoeh-Schonlein Purpura

Latvia 2014

Jābūt uzmanīgiem pret sliktu izturēšanos, kas bieži vien nav saistīta ar sasitumiem vai rētām

- Iegremdēšana aukstā ūdenī
- Seksuāla vardarbība

Latvia 2014

Veselības speciālistu novērojumi attiecībā uz atbilstību starp izteiktajiem apgalvojumiem un objektīvām medicīniskajām atradnēm

- Izaicinājumi/grūtības šajā

Latvia 2014

Ieraksti

- Jāveic papildus izmeklējumi kā piemēram, rentgena izmeklējumi
- Jebkuras turpmākas konsultācijas vai ārstēšana

Latvia 2014

Ja uzskatām, ka attiecībā pret ieslodzīto ir notikusi slikta izturēšanās

- Nokopējiet medicīnisko dokumentāciju ieslodzītajam un juristam
- Pievērsiet attiecīgās iestādes uzmanību

Latvia 2014

- Uzticība

- Laiks

Latvia 2014

Ārstam jābūt pārlicinātam
par savu viedokli, tomēr
nepārkāpjot kompetences
robežas

Ja Jūs nezināt vai neesat
pārlicināti → pasakiet!

Latvia 2014

Traumu reģistrs

Latvia 2014

Precīza apgalvojumu par
sliktu izturēšanos un tās
radītajām komplikācijām
fiksēšana var būt ļoti efektīva
līdzīgu situāciju novēršanai
nākotnē

Latvia 2014

“Man ir apnicis baidīties”

ieslodzītais
2012

Latvia 2014